

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ

Ροῦθενς εὐρίσκειτο ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Ἰσπανίας, ὅπου ἡσχολεῖτο τόσον εἰς τὴν πολιτικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ζωγραφικὴν καὶ ἔχαστοπαίκτηι μετὰ μεγίστων καὶ τοῦ πρέσβους, ἐνῶ ταυτοχρό-

νως ἐξετέλει [μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐχρείας διαφόρους προσωπογραφίας καὶ εἰκόνας, ὅτε κατὰ τινα κυνηγετικὴν ἐκδρομὴν εἰς τὰ περὶ τῆς Βίλλας-Βιτσιόζα, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο εὐγενῶν Ἰσπανῶν κατελήφθη ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ὡς ἐκ τούτου δὲ ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ φιλοξενίαν ἐν τινὶ μοναστηρίῳ.

Μεθ' ὅλην τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν εὐμάριαν καὶ τὴν πολυτέλειαν ὁ Ροῦθενς ἤτο ἀρκετὰ καλλιτέχνης, ὥστε νὰ μὴ δυσαρεστηθῇ ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου συμβεβηκότος. Ἀλλὰ τῶν καλλιτεχνικῶν του τάσεων δὲν συμμετείχον καὶ οἱ σύντροφοι αὐτοῦ, ἤτοι ὁ δὸν Ἐμμανουήλ Σερικὸ καὶ ὁ δὸν Φερνάνδος Δελέυθα, ἐνῶ δὲ ὁ πρῶτος συνδιελέγετο μετὰ τινος μοναχοῦ πρὸ τῆς θύρας τοῦ μοναστηρίου, ὁ δὸν Ἐμμανουήλ ἔλεγε μετὰ προφανοῦς δυσαρεσκείας :

— Ἡξεύρω ἐγὼ τί μᾶς περιμένει ἐδῶ μέσα. Ἐνα ἐλσεινὸν δεῖπνον, μία κακὴ νυχτιὰ καὶ αὐριον τὸ πρῶτ' μία πτωχικὴ λειτουργία. Αὐτά. ὦ κύριε Ροῦθενς, ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι σᾶς παρεσκευάσαμεν ἓνα δυσάρεστον περίπατον.

— Τουναντίον, εἶπεν ὁ Ροῦθενς μετ' ἀπερίττου ἀβροφροσύνης. Ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς μοναχοὺς, διότι προσεύχονται δι' ἡμᾶς. Ὅσον διὰ τὴν ὑποδεχὴν ἢ ὅποια μᾶς ἐπιφυλάσσεται, μὴν ἀνησυχῆτε, διότι δὲν μὲ γνωρίζετε, δὸν Ἐμμανουήλ. Ἐγὼ συνειθίζω νὰ ἐγείρωμαι μὲ τὸ φῶς τῆς αὐγῆς, ἀκούω τὴν λειτουργίαν, καὶ κατόπιν λιτοῦ προγεύματος — διότι ἡ πολλὴ τροφὴ βλάπτει εἰς τὴν ἐργασίαν — λαμβάνω τοὺς χρωστήρας μου . . .

Ὁ δὸν Ἐμμανουήλ, χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ἐκίνει τὴν κεφαλὴν στενάζων.

* *

Μετὰ μικρόν, οἱ σφριγῶντες ἱππόται ἀπῆρχοντο εἰς τὴν μονήν, ὅπου οἱ καλόγηροι ἐν προθυμίᾳ ἀλλὰ καὶ συγχύσει ἐζήτουν ἐπανειλημμένως συγγνώμην, ἐνῶ ἐν τούτοις ἐδεικνύοντο λίαν περποιητικοί.

Ὁ δὸν Ἐμμανουήλ ἔσχεν ὅ,τι καὶ προσέβλεψε : Δείπνον κακόν, νύκτα κακὴν καὶ λειτουργ-

γίαν πτωχικὴν, οὕτως ὥστε τὴν πρῶτὴν τῆς ἐπιούσης, ἐν τῷ ἐκκλησιδίῳ τῆς μονῆς, θνήσκων ἐκ πείνης καὶ ὕπνου, ἔχασματὸ παρὰ τὸν Ροῦθενς, ὅστις βλέπων αὐτὸν δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὸν γέλωτα.

— Αὐτὸ θὰ σᾶς τὸ λογαριάσουν εἰς τὸ καθαρτήριον, τῷ ὑπεψιθύρισε.

— Εἶμαι βέβαιος περὶ τούτου, ἀπήντησεν ὁ δὸν Ἐμμανουήλ.

Εἶτα δέ, ὑποδεικνύων τοὺς μοναχοὺς προσευχομένους ἐν τῷ ναῷ :

— Πιστεύετε, εἶπεν, ὅτι οἱ καλοὶ αὐτοὶ πατέρες μοὶ φαίνονται παράδοξοι ;

— Καὶ μ' ὅλα ταῦτα ! . . . παρετήρησεν ὁ Ροῦθενς. Βλέπετε ἐκεῖνον ὅστις ἵσταται ἐκεῖ κάτω, πλησίον τῆς στήλης ;

— Ναί, ἀπήντησεν ὁ δὸν Φερνάνδος· ἐννοεῖτε τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖνον μοναχὸν τὸν μελαγχροινόν· τὸν παρετήρησα. . . Τί θαυμασία κεφαλὴ ! . . . Πρότυπον ἀγίου διὰ τὸν χρωστήρά σας, κύριε Ροῦθενς.

— Πράγματι· ἀλλὰ κυρίως μ' ἐκπλήσσει ἡ γαλήνη τὴν ὅποιαν ἀσπνέει τὸ πρόσωπόν του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶνε εὐτυχής, φίλοι μου . . . πλέον ἴσως εὐτυχής· καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς μας, διότι κανεὶς ἐξ' ἡμῶν δὲν δεικνύει ὁμοίαν ἀταραξίαν καὶ ἰλαρότητα.

— Ναί, διέκοψεν ὁ δὸν Ἐμμανουήλ, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ μοναχὸς αὐτός, ἐὰν γνωρίζῃ τί τὸν ἀναμένει εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, οὐχ ἤττον ἀγνοεῖ ὅ,τι ἠδύνατο νὰ γνωρίσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ . . . Ἐπομένως οὐδεμία δι' αὐτὸν λύπη, οὐδελία στενοχωρία.

Ὁ Ροῦθενς ἐδέχθη ὅτι ὁ φίλος του δὲν εἶχεν ἄδικον. Τῆς αὐτῆς ὁμως γνώμης δὲν ἦτο καὶ ὁ δὸν Φερνάνδος.

— Ὁ καλόγηρός σας, εἶπεν, ἔχει τὸ ὕψος ἀνθρώπου ὅστις δὲν φαίνεται νὰ ἔφερε πάντοτε αὐτὸ τὸ ἐνδυμα. Ἐκ τῆς μορφῆς του καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ του συμπεραίνω ὅτι θὰ ὑπέφερε πολὺ, θὰ ἐπάλαισε, ὅλη δὲ ἡ φαινομενικὴ αὐτοῦ ἀταραξία θὰ εἶνε ἀποτέλεσμα φοβεῶς ψυχικῆς τρικυμίας.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ λειτουργία ἔληξεν, ὅλοι δὲ ἐζήρχοντο τοῦ ναοῦ, ἐκτὸς τοῦ Ροῦθενς, ὅστις δὲν ἠκολούθησε τοὺς φίλους του.

— Ἐκεῖ κάτω, εἶπε, βλέπω μίαν εἰκόνα, τὴν ὅποιαν ἤθελον πολὺ νὰ ἐξετάσω ἐκ τοῦ πλησίον. Θὰ σᾶς ἐπανεύρω εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐν τῇ τραπέζῃ ἀνέμειναν ἐπὶ πολὺ τὸν Ροῦθενς, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤρχετο. Οἱ φίλοι του συνελέγοντο μετὰ τῶν φιλοξενούντων αὐτοὺς μοναχῶν, ὅτε τέλος, ἀνοιγείσης βιαίως τῆς θύρας, ἐπεφάνη ὁ Φλαμμανδὸς καλλιτέχνης.

Ἐφαίνετο κατενθουσιασμένος.

— Ποῖος ἐζωγράφισε τὴν εἰκόνα αὐτὴν ; ἀνέκραξε. — Ποῖος ἐζωγράφισε τὸν « Ἰησοῦν ἐν τῷ τάφῳ » τὸν ὅποιον εἶδον εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας ;

Καλοί μου πατέρες, εἰπέτε μοι ποῖος παρήγαγεν αὐτὸ τὸ ἀριστουργήμα ;

Οἱ μοναχοὶ τεταραγμένοι πως ἐβλεπον ἐν σιγῇ Ἀλλὰ πρὸ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ροῦθεν, εἰς ἐξ αὐτῶν εἶπεν ἐπὶ τέλους :

— Δὲν εἰμποροῦμεν νὰ σᾶς εἴπωμεν τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου.

Ὁ Ροῦθεν ἐδάκνε τὰ χεῖλη ἀνυπομονῶν, εἵτα δ' ἀποτόμως ἠρώτησε :

— Ἡκούσατε ποτὲ νὰ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ Ροῦθεν, πατέρες μου ;

Τὸ διάσημον τοῦτο ὄνομα οὐδεμίαν ἐφάνη προξενήσαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, ἥδη δὲ οἱ δύο εὐγενεῖς Ἰσπανοὶ προετίθεντο ν' ἀστείευθῶσιν εἰς βάρος τοῦ φίλου των, ὅτε ὁ ὑψηλὸς καὶ ὠχρὸς μοναχὸς δὴ ὁ Ροῦθεν εἶχε παρατηρήσῃ ἐν τῷ ναῷ ἐπλησίασε πρὸς αὐτόν.

— Ἐγὼ ἤκουσα πολλὰ περὶ τοῦ Ροῦθεν εἶπε. Ἐλαβον μάλιστα τὴν εὐκαιρίαν νὰ θαυμάσω ὠραιότατα ἔργα τοῦ μεγάλου τούτου ζωγράφου, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη εἰς τὴν Κολωνίαν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξηνέχθησαν βραδέως καὶ σοβαρῶς. Ὁ Ροῦθεν ἀνέπνευσε πρὸς στιγμὴν τὸ ἄρωμα τῶν ἐπαίνων τούτων, οἵτινες τῷ ἐφάνησαν ἐν τῷ λησμονημένῳ ἐκείνῳ ἐρημητηρίῳ ὅτι προήρχοντο μακρόθεν ὡς κρίσις τοῦ μέλλοντος, ὡς διαβεβαίωσις δόξης ἀσφαλοῦς, σταθερᾶς... Ἐμειδίασε.

— Ἐ, λοιπόν, πάτερ μου, εἶπεν. Σᾶς ὁμιλεῖ ὁ ζωγράφος Ροῦθεν. Ἐλπίζω ὅτι τώρα δὲν θὰ μοι ἀρνηθῆτε τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου, ὁ ὁποῖος σᾶς λέγω ἐδῶ, παρρησίᾳ, ὅτι εἶνε ὅμοιός μου.

Ὁ μοναχὸς ὠχρίασεν, μετὰ βραχεῖαν δὲ σιγὴν ἀπήντησε διὰ φωνῆς ὑποκώφου:

— Ὁ ζωγράφος τῆς εἰκόνος αὐτῆς δὲν θὰ ζωγραφίσῃ πλέον!...

— Ἀπέθανεν ;

— Ἀπέθανε διὰ τὸν κόσμον, ἐφέλλισεν ὁ πατήρ. Εἶνε μοναχός...

— Μοναχός ! Ὑψιστε Θεέ!

Ἄλλ' ὁ Ροῦθεν ἐπανέλαβε πάραυτα.

— Καὶ εἰς ποῖον μοναστήριον εὐρίσκεται; Δὲν πρέπει νὰ μείνῃ ἐν αὐτῷ. Θὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν βασιλέα... Θὰ ὁμιλήσῃτε καὶ σεῖς, φίλοι μου... Δὲν ἔχει οὕτω; Ὁ μοναχὸς πρέπει νὰ προσεύχεται, ἀλλὰ εἰς τοιοῦτος ζωγράφος πρέπει νὰ ζωγραφίσῃ. Ἄλλως τε δύναται καὶ νὰ συμβιβασθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος τὰ θερησκευτικὰ του καθήκοντα μετὰ τὸ δῶρον τὸ ὁποῖον τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός.

Ἦδη δὲ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς περιστοιχίζοντας αὐτὸν μοναχοὺς, ἀφηγγήθη τὰ τοῦ βίου αὐτοῦ, τὰς ἐπιτυχίας του, τὰς ἐπιδόξους φιλίας, τὰς ὁποίας ὤφειλεν εἰς τὴν τέχνην του.

— Δὲν δύνασθαι νὰ φαντασθῆτε, τοῖς εἶπε, τί δύναται νὰ καταστῇ εἰς ζωγράφος ὅταν ἔχῃ τά-

λαντον, καὶ πόσον δύναται ν' ἀνυψωθῇ. Ὁ Θεὸς βλέπει τοὺς καλλιτέχνας εὐνοικῶς διότι εἶνε καὶ αὐτοὶ δημιουργοί, ὡς ἐκεῖνος. Ὁλόκληρος ἡ φύσις τοῖς ἀνήκει καὶ οἱ μεγαλήτεροι τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἀγαπῶσι καὶ τοὺς θαυμάζουσι. Οὕτω καὶ ἐγὼ, ὅχι μόνον ἠδυνήθην μετὰ τὸ χρέμα τὸ ὁποῖον ἐκέρδισα διὰ τῶν χρωστήρων μου νὰ κτίσω ἐν Ἀμβέρσῃ ἐν ἀληθὲς μουσεῖον ἀριστουργημάτων σχεδὸν ἐν μέγαρον, πλήρες εἰκόνων, ἀγαλμάτων καὶ καλλιτεχνημάτων διαφόρων, τὰ ὁποῖα συνέλεξα ἐν τοῖς ταξειδίοις μου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συγκαταλέγω μεταξὺ τῶν φίλων μου ὅλα τὰ μᾶλλον διακεκριμένα πρόσωπα τῆς Εὐρώπης... Ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω τὸν ζωγράφον σᾶς μοναχόν, διὰ νὰ τὸν συστήσω εἰς τὸν βασιλέα, σᾶς βεβαίῳ δὲ ὅτι διὰ τῆς συστάσεώς μου θὰ γείνη λίαν εὐμενῶς δεκτὸς ἐν τῇ αὐλῇ. Ἐπειτα θὰ τὸν παραλάβω μαζὺ μου διὰ νὰ τῷ δεῖξω τὴν συλλογὴν μου. Θὰ τὸν παρουσιάσω ἐπίσης εἰς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἐὰν δὲ προτιμᾷ τὴν Ἰταλίαν ἥτις ἀφθονεῖ ἀριστουργημάτων, ἔχω πολλὰς ἐκεῖ σχέσεις καὶ θὰ ὁμιλήσω περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν καρδινάλιον Ροσπιλιόζον, εἰς τὸν καρδινάλιον Κολόναν καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Πάπαν, διότι ὁ Πάπας εἶνε φίλος μου.

Οἱ μοναχοὶ ἐβλεπον τὸν Ροῦθεν ἐν ἐκπλήξει. Ἐκεῖνος δὲ ἐξηκολούθει ἐξαίρων τὰς σχέσεις, τὰς φιλίας του καὶ τὰ πλοῦτη.

Τέλος ἐπανήλθε καὶ εἰς τὴν εἰκόνα τῆς μονῆς, ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὸν μοναχόν, ὅστις τὸν ἤκουσε σιωπῶν, ἀλλὰ συγκεκινημένος καὶ τρέμων:

— Δὲν πρέπει, εἶπεν, ὁ μέγας αὐτὸς ζωγράφος σᾶς νὰ μείνῃ εἰς τὸ μοναστήριόν του. Πρέπει τὰ τὸν ἰδῶ, νὰ τὸν συγχαρῶ καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῶ, διότι τὸν θαυμάζω, ἀκούετε; Ἐγὼ ὁ Ροῦθεν τὸν θαυμάζω. Ποῦ εἶνε; Πῶς ὀνομάζεται; Ἀπαντήσατέ μοι λοιπόν, ἀπαντήσατε.

Ὁ ὑψηλὸς μοναχὸς ἀνηγέρθη, τὰ ἡμιοιγμένα του χεῖλη ὠχρίασαν, τὸ ἐκστατικὸν αὐτοῦ βλέμμα προσηλώθη ἐπὶ τοῦ Ροῦθεν, ἀληθῆς σκετοδινίας εἰς τὸν κατέλαβε, ὡς ἀν εὐρίσκετο πρὸ τοῦ χείλους βαράθρου. Μετὰ τινα δ' ἐσχάτην ἀπόπειραν στραφεῖς ἐβάδισε βραδέως πρὸς τὴν θύραν. Ἔστη ἐπὶ τῆς φιλίας, αἰσθανθεὶς δὲ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ ἐκλιπούσας κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀφείς βαθὺν στεναγμόν.

Ἐδραμον πρὸς αὐτόν, τὸν ἀνήγειραν.

Ὁ Ροῦθεν, ἐν στιγμιαίᾳ ἐκλάμψει τὰ πάντα ἐνόησεν.

— Εἶνε αὐτός, ἀνεφώνησεν, εἶνε αὐτός.

Καὶ ἐπλησίασε μετὰ τῶν φίλων του, ἀλλ' ἤδη οἱ μοναχοὶ ἀπῆγον ἀναυδον τὸ σῶμα τοῦ ἀγνώστου. Ὁ Ροῦθεν ἠθέλησε νὰ τοὺς συνοδεύσῃ. Τὸν ἀπεμάκρυναν.

— Ἀφήσατέ τον, εἶπεν ὁ ἡγούμενος, νὰ ἀναλάβῃ τὰς αἰσθήσεις του. Ἐχει ἀνάγκην ἡσυχίας.

Ὁ Ροῦβενς διέτρεχε μὲ μεγάλα βήματα τὸ κενωθὲν ἤδη ἐστιατόριον.

— Πόσον εἶμαι εὐτυχής, ἔλεγε, διότι ἦλθον εἰς αὐτὸ τὸ μοναστήριον!

Ὁ δὸν Ἐμμανουήλ ἐφαίνετο ὡσαύτως κατηχαριστημένος.

— Τὸν συνεκινήσατε πολύ, φίλτατε, εἶπεν ὁ δὸν Φερνάνδος πρὸς τὸν Ροῦβενς.

— Μέχρις οὗ ἀναλάβῃ, εἶπεν ὁ τελευταῖος, ἔλθετε νὰ θαυμάσητε τὴν εἰκόνα του εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Οἱ εὐγενεῖς Ἴσπανοὶ ἤττον γινώσκει τῆς Τέχνης, ἀλλὰ πεποιθότες εἰς τὴν πείραν τοῦ Ροῦβενς, ἀπεθαύμασαν τὴν εἰκόνα, ἥτις ἀνεκηρύχθη ὡς ἀριστοῦργημα. Συνεφωνήθη δὲ ὅπως γείνη λόγος περὶ τοῦ γράψαντος αὐτὴν εἰς τὸν βασιλέα, θερμὸν τῆς καλλιτεχνίας προστάτην.

Ἄλλ' ἐνῷ ἐξήρχοντο τοῦ ναοῦ, ὅπου ἐπ' ἀρκετὸν παρέμειναν, ὁ Ροῦβενς εἶδε μοναχὸν διερχόμενον πρὸ τῆς θύρας.

— Πῶς εἶνε ὁ μέγας καλλιτέχνης σας; τὸν ἠρώτησεν.

Ἄλλ' ὁ ἐρωτηθεὶς ἀπῆλθε χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ.

— Αὐτοὶ οἱ ρασοφόροι μᾶς περιπατοῦν, εἶπεν ὁ δὸν Ἐμμανουήλ.

— Ἐλοιπόν. Δὲν θὰ ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ, χωρὶς νὰ ἐπανίδω τὸν συνάδελφόν μου, εἶπεν ὁ Ροῦβενς. Θὰ τοὺς τὸν πάρω. Δὲν θὰ τοὺς ἀφίσω νὰ πνίξουν τοιοῦτον τάλαντον.

Ἐν τούτοις, παρετήρησεν ὅτι ἐν τῇ μονῇ ἐπεκράτει κίνησις ἀσυνήθης. Ἐκ τοῦ βάθους διαδρόμου τινος, μοναχοὶ ἐπέστρεφον πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, συνοδεύοντες τὴν ἁγίαν μετάλῃψιν. Πλησιάζαντες δὲ οἱ ξένοι εἶδον μικρὸν δωμάτιον ἀνοιχτόν, ἐπὶ τινος δ' ἐν αὐτῷ κλίνης ἀνεγνώρισαν ἐκ τῆς θαυμασίας αὐτοῦ κεφαλῆς τὸν ζωγράφον τῆς ἐξόχου εἰκόνας.

Εἶχεν ὠχρὰν τὴν μορφήν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους. Ὁ ἡγούμενος ἦτο γονυπετὴς πρὸ αὐτοῦ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἤχοι κώδωνος κρουσμένου πενθίμως διέλυσαν τὴν βαθεῖαν σιγὴν τῆς μονῆς.

Ὁ Ροῦβενς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἐννοήσαντες ὅτι ὁ δυστυχὴς μοναχὸς ἀπέθανεν, ἀπεκαλύφθησαν καὶ ἐγονυπέτησαν πρὸ τῆς θύρας τοῦ κελλίου.

Ὅταν ἠγέρθησαν, ὁ ἡγούμενος πλησιάζας τοῖς εἶπε:

— Δύναμαι νὰ σᾶς εἶπω τὸ ὄνομά του. Εἰς τὸν κόσμον ἐλέγετο: Εὐαθιέρος Κολλάντης.

Καὶ προσέθηκε:

— Μὲ ὅλην τὴν ταραχὴν, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπροξένησαν οἱ λόγοί σας, μὲ ὅλην τὴν ἐντύπωσιν τῆς ζωηρᾶς περιγραφῆς τὴν ὁποίαν τοῦ ἐκάματε τοῦ λαμπροῦ βίου, τὸν ὁποῖον θὰ διήρχετο ὡς ζωγράφος ἐν τῷ κόσμῳ κατῴρωσε νὰ δειχθῇ ἀνώτερος τῆς δοκιμασίας, τὴν ὁποίαν ὑπέστη. Ἄλλ' ὁ ἀγὼν ἦτο πολὺ ἰσχυρὸς καὶ ἂν ἡ

ψυχὴ του ἐξῆλθεν ἄθικτος, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ἦτο ἀσθενὲς καὶ ὑπέκυψεν. Ὁ θάνατος ἐπῆρε τὸν ἀδελφόν μας, ἀλλὰ δὲν τὸν προκατέλαβε, διότι ἔσχε τὸν καιρὸν νὰ ἐτοιμασθῇ καλῶς διὰ τὸ τελευταῖον ταξίδιον...

— Ὅποια ἀπώλεια! ὅποια δυστυχία! εἶπε στένων ὁ Ροῦβενς. Ἡ δόξα θὰ ἔσπερε τὸ μέτωπόν του, ὁ κόσμος θὰ τὸν ἐλάτρευε.

Ὁ ἡγούμενος ἐμειδίασεν ἀποδοκιμαστικῶς καὶ δεικνύων διὰ τοῦ δακτύλου τὸν οὐρανόν, εἶπε:

— Τώρα τὸν ἀναμένει ἄλλος κόσμος, ὁ κόσμος τῆς αἰωνίας δόξης.

Ὁ Ροῦβενς στραφείς πρὸς τὸν Φερνάνδον, τῷ εἶπε χαμηλοφώνως:

— Ἄς ἐτοιμάσουν τὰ ἄλγιά μας καὶ ἄς φύγωμεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν τάφον, διότι... ὑποφέρω... διότι πνίγομαι.

(Ch. Moreau—Vauthier)

Ἐν Σμύρῃ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ 'ΨΑΝΟΥΡΑΝΙΑ'.

ΜΙΑ ΚΑΡΔΙΑ

Εἶνε δικοὶ μου οἱ κόσμοι
Στὰ οὐράνια σκορπισμένοι,
Πάντα δ' αὐτοὺς πνιγαίνει
Ἡ δόλια μου ψυχὴ.

Πάντα δ' αὐτοὺς πετάει
Λευκὸς-λευκὸς ὁ στίχος
Τῶν τραγουδιῶν μου ὁ ἦχος
Περίφανα ἀντηχεῖ.

Ὅ,τι ἀφ' τῇ γῇ ξεφεύγει,
Δικὴ μου εἶνε πατρίδα
Τῶν ἀστεριῶν ἡ ἀχτίδα,
Τοῦ ρόδου ἡ μυρωδιά.

Καὶ μεδ' στὰ οὐράνια πλάτν
Καὶ μεδ' στὴν οἰκουμένη
Εἶνε μονάχα ξένη
Σ' ἐμένα μιὰ καρδιά.

ΜΙΑ ΨΥΧΗ

Γιὰ δὲ στὸν κόσμον τρέχω
Μὲ μάτια θολωμένα,
Παράτησα γιὰ σένα
Τὰ πλάτν τ' οὐρανοῦ.

Βυθίστηκα στ' ἀστέρια,
Στὴ λάμψη, στὸ σκοτάδι,
Ἐζήτησα στὸν Ἄδην
Τὴ λευτεριά τοῦ νοῦ.

Λαχτάρισα γιὰ σένα
Κ' αἱμάτωσα τὸ σῶμα,
Κυλίστηκα στὸ χῶμα
Καὶ σύρθηκα στὴ γῇ.

Γιὰ νὰ βρῶ τὴ ψυχὴ σου,
Στὴ συφορὰ μου ἐπῆρα
Τὴν καταχθόνια λύρα
Τοῦ Μεφιστοφελῆ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ